

horta

El pèsol

01

La pesolera és una lleguminosa excel·lent per aguantar els freds hivernals i per enriquir el sòl. Ens manté entretinguts a l'hivern i ens ofereix precioses flors que després es convertiran en les tavelles que collirem. En tenim de port baix, de mig aspre i d'aspre que poden arribar al metre i mig. Si encara no has sembrat el pèsol però tens espai a l'hort, tingues en compte que tens temps per decidir-te fins a finals d'hivern. En aquest article l'autor repassa els aspectes bàsics del seu maneig.

TEXT: JORDI PUIG, AUTOR DEL LLIBRE "L'HORT DEL SEGON ORIGEN". IMATGES: ESPORUS.

El pèsol és una espècie autòctona del Pròxim Orient que des de l'Edat del Bronze es cultiva a Europa. Es va estendre per les zones temperades i les subtropicals, on s'ha conreat durant les estacions fredes i, als tròpics, a gran alçada.

Sòl i preparació del terreny

És una espècie molt rústica i que pot viure en sòls molt sorrencs, poc profunds i pobres en matèria orgànica. Els terrenys excessivament calcaris i mal drenats no li són favorables. En moltes zones del litoral i del prelitoral es feien a les vinyes, especialment a les més sauleses i pobres. Per preparar el terreny, n'hi ha prou amb una passada superficial del cultivador i una rasclada per garantir-ne la implantació.

Reg

No és molt exigent en aigua, al voltant d'uns 300 mil·límetres al llarg del seu cicle, tot i que aquesta xifra varia en funció de la varietat. Els regs, si es

fan, han de permetre mantenir la humitat del sòl, especialment a les sembres de tardor fins a l'hivern, i cal continuar-los un cop s'iniciï la floració, ja entrada la primavera. Si hi ha precipitacions normals, fent entre tres i quatre regs n'hi pot haver prou per obtenir una bona collita.

Fertilització

Normalment, no fa falta l'aportació de compost, però si es considera que el sòl està molt castigat abans del cultiu, es pot aplicar sense superar els dos quilos/metre quadrat. Haurà de ser extremament madur per evitar l'atac de diversos insectes, com ara el pugó.

Rendiment

Diversos pagesos del Maresme indicaven que als anys cinquanta del segle xx, amb les varietats floreta i del ganxo, les més comunes a la zona, obtenien uns rendiments d'entre sis i vuit tones/hectàrea amb tavel·la verda, tot i que en anys molt bons havien superat les 12 tones/hectàrea. Pel que fa al gra sec, la producció estava entre 1,2 i 1,5 tones/hectàrea.

Sembra

Es sembra directament a camp, ja que l'arrel pateix molt dins d'un tac alveolar i en frena molt el seu desenvolupament.

Com en la resta de les lleguminoses, una bona pràctica és la remullada de la llavor. El marc de plantació ha de ser, per a les varietats d'aspre, a 40x80 centímetres, i per a les varietats de mata, a 40x60 centímetres.

En general, les sembrades de tardor només són aconsellables al litoral i al prelitoral; a la resta de climes més freds, és millor plantar a finals d'hivern per evitar les gelades tardanes. Per tal d'es-

02

01. Tavelles de pèsol negre.
02. Flor de pèsol terrer.

calonar la producció, es pot plantar a la vegada, al gener, estirabecs, pèsol floreta i del ganxo. Els estirabecs seran els més primerencs; al cap de quinze dies començaran els del ganxo –de mig aspre– i, finalment, el floreta –d'aspre–.

Maneig del cultiu

Normalment, en tots els casos s'han de realitzar diverses birbades per tal d'eliminar les males her-

Un altre sistema interessant per emparar les pesoleres és fer servir una malla ramadera o un filat clavat amb pals de fusta

bes i la crosta superficial del terreny. Per a les varietats d'aspre, caldrà establir un sistema que pugui suportar-los, ja que poden superar els 150 centímetres d'alçada. Es poden fer servir canyes sense pelar, amb les fulles, perquè això facilita que el pèsol s'hi agafi. Un altre sistema molt interessant és fer servir una malla ramadera o un filat clavat amb pals de fusta. En quedar la mata adossada al filat, facilita molt la recol·lecció.

Pel que fa a les varietats de mata o de mig aspre, es poden emparar posant branques seques entre línia i línia. Una de les claus per evitar que els pèsols es facin malbé és collir-los amb la tavella seca. Per tant no s'ha de fer quan estiguin molls de rosada matinal o de pluja.

Plagues i malalties

Els fongs del gènere *Rhizoctonia*, *Phytophthora* i *Fusarium* són els que generen més problemes en aquest cultiu. El mildiu del pèsol (*Peronospora viciae*, *Peronospora pisi*) provoca l'aparició de taques de color blanc a l'anvers de les fulles. Cal destacar també l'oidi, que acostuma a propagar-se entre generacions a partir de la llavor. Els compostos de sofre i coure poden ajudar en aquests casos. Així mateix, són habituals els atacs de diversos nematodes que acostumen a menjar-se'n les arrels. La millor manera de combatre'ls és establir rotacions llargues. Finalment, cal destacar el pugó (*Aphis fabae*), el mateix que ataca les faves, i les larves de la mosca del pèsol. Els uns perforen i xuclen exteriorment la planta per obtenir-ne la saba, i els altres barrinen les fulles fent-hi galeries. En aquests casos, els tractaments amb sabó potàssic i nim són efectius.

Conservació de la collita.

La congelació durant 48 hores del gra sec evita el posterior corcat de la llavor.

Multiplicació

Com en el cas de les mongetes, la selecció a la planta és la millor opció, ja que permet escollir la millor llavor de les plantes més vigoroses. Com que és una espècie autògama, és a dir s'autofecunda, les hibridacions a camp són reduïdes. ❁

Venda d'arbres fruiters de varietats tradicionals

vivero **arboreco**

Cruilles (Girona) • Tel.650742502 • info@arboreco.net
www.arboreco.net

CELLER COOPERATIU DE SALLELLES, S.C.C.L.

Secció ecològica

Pinsos compostos per a tot tipus d'animals, fitosanitaris, adobs i netejadora de cereals per a la ramaderia i l'agricultura en producció ecològica.

Ctra. Igualada, s/n. Manresa.
Tel. i fax: 93 872 05 72
coopsalelles@coopsalelles.com
www.coopsalelles.com

Bufet AgroAmbiental

Dret Agrari i Ambiental
Assessorament en Producció Ecològica

Miquel Pujols
Advocat - Enginyer Agrícola - Llicenciat en màrqueting
Màrqueting en productes ecològics

.....

C. Pere Almeda, 7	Av. Diagonal, 449, 4t
Tel. 93 850 05 33	Tel. 93 363 43 87
Fax 93 850 01 56	Fax 93 430 06 44

08510 RODA de TER   08036 BARCELONA

.....

www.bufetagroambiental.com

EINES PER A L'AGRICULTURA ECOLÒGICA
FABRICADES EN ACER INOXIDABLE

C/ Mossèn Jacint Verdaguer s/n
E-25264 Vilanova de Bellpuig (Lleida) CATALUNYA
Telf: +34 973 32 40 31 Fax: +34 973 32 44 12
www.ecoprac.com e.mail: ecoprac@ecoprac.com